

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szombat, május 7

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben hához hordva	
Egész évre	18 frt.
Fél évre	9 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.	
Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.	
Szerkesztői és kiadói szállás: Róder 12-ik szám.	
Hívatások nem adnak vissza.	

Hirdetési díjak.

Egy négyzetes centiméternyi tér ára 2 kr.
Bátydij minden hirdetés után 30 kr. Nagyon és gyakrabbi hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felfűsznek:

Bécsben: Oppel Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36.) Haasensteine et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasensteine et Vogler hirdetés könyv. irodája. Goldberger A. hirdetések fevőli irodája Budapestben Szerkesztő 8. sz.

Elváltai csihák

gárdom sora után 25 krajczár ártandó.

Tizenegyedik évfolyam.

MIT TEGYÜNK A — TISZÁVAL?

Kolozsvár, május 6.

Hála legyen az Istennek.

A nagy magyar alföld derék népe végre megpihenhet, nyugodtan alhatik. Hosszú, kétségbeesztő küzdelme volt, de megállotta hősi kitartással, gigászi munkával, — s megvédte családi örökét, édes fűzhelyét. Pedig ellene támadott két irtóztatos hatalom: a víz és a szél, a féktelen erővel birkózott véle a rettenetes párvialban; de az alföld kemény magyarsága kitúrta a szelet, megbéklyozza a vizet, s ma már vége minden veszedelmeknek.

Szeged, Szentés, Csongrád, Hód Mézővársárhely, Békés és Gyula, s az egész Tisza és Körös mente, megszabadultak; s a győzedelmes apa visszatérhet büszkeséggel és dicsőséggel csöndes hajlékába. Félített szerettei közé, újra szívére ölelheti édes övét: nejét és gyermekeit.

Oh, milyen ülése, milyen viszontlátás ez!

Mennyi szenvedésnek, éjjelezésnek, fáradsalomnak az ára?!

S mióta foly már mindez így?

Eszterdől-esztendőre megújul a hősök harca, s vijják megigéző csodás odandással. — Most megszüntek a vész táviratai, a Tisza és Körös egész mentéről apadást hirdetnek örömmel: de nem kezdődik-e veszedelem el pár nap múlva megint, s a jövő hóban nem borul-e gyászba az egész magyar Alföld.

Ki tudja?

A jövő Isten kezében!

Most egyelőre, a mennyire emberi számitással szólnunk lehet, — kikerülve a pusztulás. A kormányon és pártján, s minden igaz hazafias párton, áll a nemes, az elodázhatlan kötelesség, hogy siessen biztosítani a legtermékenyebb vidéket, a legmagyarabb népet. Az időnek és áldozatnak mérlegelése, — hiba volna; — tenni kell minél előbb, minél nagyobb mérvben, minél sikeresebben. A Tisza-kormány és szabadelvűpárt annyi nehéz és üdvös kérdést oldott már meg, hogy ez óriási feladatra is vállalkozhatik a leg-hívatottabban, ő teljesítheti azt a legjobban.

Ragadja tehát meg a Tisza- és mellékfolyóinak szabályozását, s adoptálja b. Bánhidy Béla tegnapielőtt indokolt javaslatát, — s addig is, a meddig rendszeres, nagyszabású tervre alapított munkálattal indíthat meg, tanulmányozza és tanulmányoztassa a kérdést a legbeha-

tóbban s tegye meg az előintézkedéseket a leg gondosabban és legbűségesebben.

Ismételjük: a leg gondosabban és legbűségesebben.

Mert annyi bizonyos, hogy itt gyökös javítás szükséges; oly szabályozás, mely első sorban kiterjed az egész alsó Tiszára, de második sorban fölöleli annak valamennyi mellékfolyamát is.

A védelem eddigi rendszere hiába való.

Óriási pénz emészt és nem biztosít. Az ármentesítő társulatok évről-évre emelik a gátakat, s az iszapos folyó évről-évre versenyt tölti a medret, így kipótolja a különbözetet, — s a válság minden áradás alkalmával ép oly acut, a milyen vala előbb. Egyre följebb pedig nem mehetünk, mert nem lehet a törekvés célja, hogy a folyó színe, a Tisza iszaposodás következtében pedig talán annak medre is magasabban essék, mint a városok niveauja. Hiszen akkor egyetlen gátszakadás vízbe folythatja az egész fenyegetett lakosságot.

Igen, más rendszer kell.

Gyökös javítás.

Ki kell tanulmányozni a Tiszának, a Marosnak, a Körösnek stb. természetét, mert Vársárhelyi és Pateócapa óta nagy idő telt el, — a kanyargó folyamokat megrabolták birtokaiktól, s tulajdonul szűk térre szorították, — így nekik egészen más sodort, más természetet adtak. Folyam méréseket kell tétetni a Tiszán, Körösön, Maroson stb., olyanokat, a milyeket Horváth Ignác, a boldogult, eszközölt a Dunán.

S csak a folyamok sodrának, árbőségének teljes kiismeréséig hajtható aztán végre a végleges szabályozás.

Azért kell a munkálátokat mielőbb előkészíteni, megkezdeni, hogy úgy biztos alapon, gyorsan oldathassék meg a kérdés.

Mi minden teendőt üel át ez az egész kérdés?

Nem a mi hivatásunk előszámlálni. Ismerjük a kormányt s tudjuk, hogy földadat a magasságán áll.

Mi ez uttal még egyedül arra szorítkozunk, hogy csatlakozunk Türr tábornok kívánságához, melyet pár nap előtt a Gazda-körben okadott, hogy a szabályozás csatornákkal köttesse össze.

Az alföld klimatikus viszonyai követelik ezt. Hiszen Türr összeállítására szerint a mult század közepétől mostanáig minden 10 évre majdnem egy szárazság által okozott inség esztendő esik. Mint

— A Gertrud arslánaiért nem sokat adnék, jegyzé meg Bella.

— Ugy? szolt Kitty. Jól tennéd, ha várnál addig, míg látod, hogy ki az. Ti rövid látó emberek, nem kellene, hogy oly elhamarkodva ítéltetek. Mondhatom neked, hogy ama fiatal emberrel magad is szivesen megindulnál sétálni.

Mr. Bruce az, kivel New-Orleansban találkoztunk volt.

— Azt nem hiszem, kiáltott fel élesen Bella.

— Azonnal meg fogod látni, mert erre tart Gertruddal.

— O? S ugyan miért jön ő veled?

— Talán hogy megmutassa mily jó izlése van; kellemesebb társaságot nem találhatott volna.

— E részben nem vagyunk egy véleményen, viszonzá Bella. Semmi kellemet nem talállok e leányon.

— Mert nem akarsz Bella.

Pedig mindenki szeretetre méltónak tartja őt, s Bruce ur oly előékenyen nyit ajtót előtte, mintha egy királynő volna. Ezt szeretem e fiatal emberben.

— Nézd csak, szolt Bella, fejére huzta fehér kanzsáját, s csunya fekete babos karton ruhája van rajta, szeretném tudni, mit szol hozzá Bruce ur, ki öltözék dolgában oly kényes izlésű.

Gertrud és kísérlője most a ház közelébe értek. Az első felpillantott, meglátta a fiatal lányokat s nyájasan mosolygott Kitty felé, ki a Bella háta mögött jelentősen integetett neki. De mr. Bruce, kit a társaság, melyben volt, igen foglalt, nem vette észre a hölgyeket, s

ilyenek fel vannak jegyezve: 1746., 1747., 1758., 1794., 1797., 1801., 1802., 1816., 1830., 1845., 1863. és részben 1866. és ezek által az alig valamivel több egy század időtartama alatt, az ország legkevesebb ezer millió forintnyi kárt szenvedett. Az egy 1863-iki évi szárazsága által, hivatalos számítás szerint, 126 millió kár ejtett Magyarországon közvagyonosodásán, a midőn is, a legnagyobb kár abban volt, miszerint marha állományunk létszáma oly annyira megcsökkent, hogy azt mindekkoráig sem pótolhattuk helyre. Pedig 40 millió forinttal az öntözésre szükséges föcsatornákat el lehetne készíteni, s így nemcsak az országot az inség ellen biztosítani, de a hazai termelést 100, sőt ennél is több millió forinttal évenként fokozni.

Ha a Tisza-kormány azt a nagy munkálattal keresztül viszi: — az egész magyar alföld hálája és áldása köszöni meg!

Az aranygyapjas rendnek magyar részről következő lovagjai vannak:

1) Eszterházy Miklós herceg (1862), 2) Cziráky János gr. (1867), 3) Festetics Tassiló gr. (1869), 4) Andrássy Gyula gr. (1877), 5) Eszterházy Móricz gr. (1878), 6) Mailáth György (1878), 7) Károlyi Alajos gr. (1878), 8) Pejacsevich Péter gr. (1881), 9) Szapáry Gyula gr. (1881).

A rendnek a kilencz magyarországival együtt jelenleg 80 tagja van. Közülük rangban legidősebb Albrecht főherceg (1830). Ezenkívül tagja a rendnek még 19 osztrák főherceg; a koronás 16 közül Albert szász király (1850), II. Lipót belga király (1853), II. Lajos bajor király (1864), Humbert olasz király (1869).

A rendet 1429. január 10-én József burgundi herceg alapította. A rend főnöke és souverainje mindenkor az osztrák császár és magyar király. A trónörökös, mint ilyen, a rendnek született lovaga. Az aranygyapjas rendet nemcsak az osztrák császár, hanem a spanyol király is adományozza. Ezen renddel való felruházáshoz az illető érdemei a katolikus vallásoson kívül bizonyos számú ösöknök kimutatása is, — az úgynevezett „ösök próbája” okvetlen megkívántatik. („Orsz. Ért.”)

A magyar kereskedelmi csarnok. A magyar keresk. csarnok választmánya f. év május 4-én tartotta a Newwelt Armin elnök ur elnöklése alatt rendes bavi ülését. Folyó tígnek elintézése és új tagok felvétele után az elnökség, egy hozzá intézett felszólalás után, jelenti, hogy a csarnoknak még a lefolyt 1880. évben a magyar kir. igazságügyminisiteriumhoz benyújtott az iránti kérvénye, hogy a nagymélt.

hallották tisztán, midőn átadva Gertrudnak egy kis csomagot, melyet idáig hozott, így szolt:

— Nem fogok bemenni. Olyan unalmas, idegen emberekkel beszédbe elegyedni. E nyáron nem fog kertjében dolgozni?

— Nem, válaszolt Gertrud. Kis kertemnek csak emléke maradt fenn.

— Oh! miss Gertrud, ez új jóvevények, talán nem — e szavaknál mr. Bruce tekintete kísérté a Gertrud szeméinek irányát s a mint felnézett, maga előtt látta Kittyt és Bellát; s miután most már kéntelen volt megszólítani őket, azon reményben tette ezt, hogy észrevételét idegenekről, s különösen a jóvevényekről, nem hallották meg.

Bár a fiatal hölgyek igen jól hallották, jobbnak látták tudomást nem venni arról, mi ismeretlen egyénekre vonatkozott, ők nem levén ismeretlenek mr. Bruce előtt.

Azonban tévedésben voltak, Bruce ur nagyon is jól tudta, hogy a jelenlegi Graham asszony unokahugai, éppen azon fiatal hölgyek, kikkel New-Orleansban megismerkedett volt és azért még sem volt hajlandó, megújítani ez ismeretséget velök. Hiusága azonban nem birt ellentállani a látható örömmek, mit a két fiatal leány tanusított, őt viszont láthatni, s néhány percz múlva élénk társalgásba merült velök, mialatt Gertrud belépett a házba s észrevétel nélkül felhaladt a lépcsőkhöz.

Egyenesen Emilia szobájába sietett, hogy minden időtjében szabad belépte volna s szombat délután őt látta ott egy

ministerium kieszkülőni kegyeskedjék, mikép a Horvátországban megnyitott csödk a magyar hivatalos lapban is közzététessenek, illetékes elintézés végett a horvátországi bánhoz tétetett át. A választmány ez ügyben újabb kérvényt fog a nagyméltóságú ministeriumhoz intézni, melyben kérelmének a magyar kormány részéről való támogatását fogja kérelmezni.

A magyar általános iparegylet abbéli átirata, hogy a csarnok kebelében még a mult évben megpendített „karácsonyi kiállítás” oszméjének megvalósítása végett saját kebelében bizottságot alakított, és a csarnokot e bizottságban való részvételre hívja föl, ürvendetes tudomásul vétetett, és az elnökség abbéli eljárása, hogy e bizottságba Neuwelt Armin, Müller Vilmos és dr. Weisz Béla urakat küldötte ki, — helyben hagyott.

Tárgyalattott továbbá a működő bizottságának a vidéki levelezők kinevezésére vonatkozó javaslatát. A működő bizottság ugyanis megállapította azon helyek jegyzékét, melyen levelezők kinevezését javasolja és egyuttal előterjesztette a kinevezendő névjegyzékét. A választmány a bizottság munkálattal elfogadván, a levelezők kinevezésére vonatkozó körirat szövegét megállapította és így ezen czélba vett intézkedés, mely a csarnokot a vidék jelentékenyebb kereskedelmi helyeivel folytonos és állandó összeköttetésbe hozni van hivatva, legközelebb tényleg életbe fog lépni.

Hubenay József alelnök ur jelentése, hogy a központi névmagyarosító egylet közgyűléséhez kiküldött bizottság (Hubenay, Izsi és dr. Farkas Emil) kiküldetésében eljár, tudomásul vétetett. A nevezett egylet czéljainak előmozdítására a választmány a csarnok pénztárából 20 forint utalványozott.

Az egylet könyvvezetőjéről az eddigi könyvvezető leköszönése folytán, Beer Armin ur (Beer és Rosenberg özég) választattott meg. („O. É.”)

A magyar gabonakereskedés érdekében — mint a „P. H.” hiteles forrásból értesül — egy nagy részvénytársulat van alakulóban ötven millió forint tőkével. — A társaság élén Széll Kálmán, volt pénzügyminisiter áll. A vállalat az ország minden részében, többi között Fiumében, Szegeden és Győrött docksokat és entropotokat szándékozik építeni. A vállalat, Budapest fővárosának is tett ajánlatot a fővárosi docksok és entropotok megvételére. Az eddigi 3.200.000 ft költséget azonnal meg akarja téríteni. A feltételek a következők: A főváros az esetre, ha a vállalat nem ér el 5% tisztá nyereséget, 60.000 ft szubvencziót ad a társulatnak, ellenben ha a nyereség meghaladja az öt százalékot, a főváros a többletben fele részben participál. Ezenkívül a fővárosnak befolyás engedtetnek az üzlet vezetésére, nevezetesen a tarifák megállapítására.

li kirándulása s egyes bizományok elintézéséről, midőn egyszerre Ellissné bedugta fejét az ajtónyíláson, s nagyon panaszos hangon kérdé:

— Vajjon Gertrud még nem — de hisz itt van ő maga! Mondja csak mit mondott Wilkinsné az epert illetőleg?

— Három kupát megrendeltem nála. Nem küldte még el?

— Nem, de hála istennek, hogy kapunk. Az ebédek végett mindig nagy aggodalomban vagyok.

Most bejött egészen a szobába, s nehézkesen leülve egy székre, nehéz sohajjal mondá:

— Mondhatom Emilia, kegyednek képzele sincs róla, mily tömérdék simítani való van most a leányok számára. Vége, hossza nincs, a sok finom fehérneműnek, mit Graham asszony s unokahugai kiadnak a mosóba; s igazán mondom szégyen dolog.

Olyan gazdag létükre, kiadhatnák fehérneműjüket valamely mosónőnek. Magam is segitettem benne, a mennyit birtam, de a mint Prinné szokta mondani, az ember mindent nem végezhet el egyszerre, s még el kelle mennem a mészároshoz is, hideg étket s puddingot készítenem, s egész idő alatt majd megett a méreg, mivel elfeledtem volt megrendelni az epert.

Wilkinsné tehát nem indította volt még el epert a városba, midőn kegyed oda érkezett?

— Nem, de éppen nagyon sietett vele. Csak kicsit késsem még, s útban lett

A népesedési mozgalom nyilván tartásához szükséges anyakönyvi kivonatokat tudvalevőleg, kormány intézkedés alapján a lelkeszi hivatalok által bizonyos záros határidő alatt a törvényhatósági levéltárakba be- küldendők. Az erdélyi két protestáns egyház kerület azonban indokolt felterjesztéseket tett a kultusminisiterhez, melyekben a fenhatóságuk alá tartozó lelkeszeket a anyakönyvek másolatainak a megyei levéltárak részére való bemutatástól felmentetni kéri. Ezen kérelem tárgyában a kultus- és belügyminisiteriumok közt a tárgyalások most vannak folyamatban. (O. É.)

Könyvismertetés.

(A közigazgatási enquet. Irta Dr. Concha Győző, kolozvári egyetemi tanár.)

A kolozvári egyetem fiatal, munkás tanára, tárgyilagos, komoly bírálat alá veszi a nemrég megtartott közigazgatási enquet munkálkodását. A kis fűzet, mely a „Magy. igazságügyből” nyomtatott le, a dolgok elfogulatlan vizsgálatánál és tudományos alapjánál fogva megérdemli a figyelmet. A bevezető czikkben Dr. Concha Győző az enquet természetét felett tart elmuftatást. Tagadja, hogy a megtartott közigazgatási tanácskozmányt egyáltalán enquetnek lehet nevezni, csak szakemberek értékelte volt az, mely sokban különbözik az enquetól. Iró rá utal arra a rendkívüli alaposágra, melylyel az angol enquetek tartják nemcsak gyűléseiket, hanem egyszersmind kihallgatásait is. A gyermekek gyári foglalkozásáról 4 évig, a közsékről 5 évig, a segélyezési szövetkezetekről szintén 5 évig tanácskozott az angol enquet s a század elejétől 1852-ig megejtett enquetek munkálatainak csak tartalom mutatója 412 negyedréti oldalra terjed. A francia mezőgazdasági enquet munkálatai 38 negyedréti kötetet foglalnak el.

De másként is fogták fel az enquet feladatát, mely az író véleménye szerint nem a vélemények, hanem a tények kiderítésére irányul. Nem általános elvek, hanem bizonyos konkrét esetben tapasztalati tények kitértetésére, törekszik. Czélja tehát nem annak kiderítése a mit a szakemberek már tudnak, hanem azé, a mit még nem tudnak, és szakember létükre sem tudhatnak. Az angol enquet a szakemberek felvilágosítását czélzó intézmény, melyekben a társadalom legegyszerűbb tagja is nélkülözhetlen közegnek fogadtatik el. Az angol enquet, vizsgáló bizottság, mely nagyszámu kihallgatásokat eszközöl, adatokat, okmányokat gyűjt, sokszor a helyszínen az ország különböző részeiben megjelenik, szemléket tart, s elfogadja tanúságot olyan egyének vallomásait is, a kik az enquetre nem hivattak meg.

Az enquet tehát teljes alakjában éppen nem egyszerű kormányzati eszköz. A népek s

— Nő szerencse, hogy idején érkezett, mert nincs időm, hogy más csemegekről gondoskodjam; pedig megteszek annyit, mennyit egy délelőtt lehet. Graham asszony még soha sem vezetett háztartást s nem tudja mihez mennyi idő szükséges.

Haza jön Bostonból, számít reá, hogy mindent a legjobb rendben talál, de soha sem kérdi, ki végezte a dolgokat.

Most megszólalt a Prinné hangja, ki a hátsó lépcsőn feljöve, kiáltotta Ellissnének:

— Jöjjön mrs. Ellis, a Wilkinsné szolgálja elhozta az epret, de nincs le-szedve szaráról. Azt mondja nem értek reá.

— Ez már még is sok! kiáltott fel bezzusan a gazdasszony. Szeretném tudni, ki fogja már megtisztogatni.

Katának ugy is elég dolga van, s én sem érkezem reá.

— Megteszem én szivesen, adja csak ide Ellissné, szolt Gertrud, utánna sietve Ellissnének, ki már lefelé haladott a lépcsőkhöz.

— Nem, nem, miss Gertrud, azt nem hagyom, szolt bele Prinné, ujjai majd elrutulnak tőle.

— Az nem baj. Kezem nem oly kényesek. Majd megmosom, ha elpiszkolódik.

(Folyt. köv.)

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Huszonhetedik fejezet.

Féltékenység.

(Folytatás.)

— De óh! el is feledém, tette hozzá, félted fehér arczbőrödet.

— Arczbőrömet! kiáltott fel Bella, én nem féltém annyira arczomat, mint te; tudom, hogy soha sem tñnek ki rajta szeplők, sem meg nem barnulok.

— Igen, de nagyon hamar elsűlsz s aztán ugy nézel ki, mint valami madár-ijesztő.

— Nő ha nem is lenne az az eset, akkor sem tñnék oda. Szeretem itt a ház előtt tñni, s nézni az előmenőket. Kíváncsi vagyok, kik azok, kik ott erre felé közelednek az úton. Már darab ideje kísérem őket figyelemmel.

Kitty felállt, s azon irány felé nézett, hova Bella mutatott. Miután a közeledő párt néhány perczig szemlélte, felkiáltott:

— Oh! hisz az Flint Gertrud, szeretném tudni hol járt, s ki az, ki őt kíséri. Nem is tudtam, hogy arslánok is találhatók itt körülbe.

— Arslánok? szolt Bella gunyosan.

— S miért ne lehetne arslán, Bella? annak néz ki egészen.

— A keleti Alapítvány, Kolozsvár, 1881. május 7-én, a „Kelet” napilapban.

— A keleti Alapítvány, Kolozsvár, 1881. május 7-én, a „Kelet” napilapban.

általuk az emberiség össz gondolkodása nyer reális alapot, a nagy kérdések meddő, elvont vitája helyébe a való tények mérlegelése lép s ezen feltüntetett tények tartalma előtt mindenféle elméletnek meg kell retirálnia.

Dr. Concha Győző ezen fejtegetései ha nem is épen találók a közigazgatási enquette, miután ott mulhatatlanul előbb bizonyos alapeszméknek kellett kitisztáztatniok s már a végre, hogy egy második vagy harmadik enquette számára a kérdések helyesen feltételezessenek, szükség volt ezen előzetes értekezletre. De fontossággal bír a tanár ur fejtegetése a későbbi eljárásra nézve, még pedig nem csak ezen, hanem más állami kérdésekben is. S ha egyszer államiságunk kivetkőzött sürgőssé szükség követelte rohamos és e miatt sokszor elhamarkodott törvénykészítéshől, nem lehet elég szer ismételní, hogy eljárásaiban azt a rendszert kövessé, melyet az angolok s melyet a tanár ur ajánl.

Az enquette természetének fejtegetése után dr. Concha társadalomunk erejéről és a közszolgálat követelményeiről szól. A közigazgatás szorint öncélt képvisel, a mint öncélt a nemzet. A közigazgatás rendezésében nagyon is helyén van tehát egyedül az adminisztráció és az adminisztratív önön kielégítést nyerő érdekek alapjaira helyezkedni s azt nem a magas politika, a pártkérdések szempontjából tekinteni és író csakugyan nem párt, hanem a elfogulatlan észszerűség szempontjából veszi bírálat alá az enquette kifojtett nézeteket.

Dr. Concha Győző a választással szemben határozottan a tisztviselői kijevezés híve, s részben ismétli, részben kiegészíti a fűzet folyamában azon érveket, melyek a választás ellen a kinevezés mellett szólnak. Részünkről természetesen nem éroszkedhetünk ezen érvek értékének bővebb mérlegelésébe, csak azon óhajásunknak adunk kifejezést, vajha a kérdés mind azok, a kik belekontárkodnak, vagy hivattotassággal szólnak hozzá oly elfogulatlansággal és objectivitással tennék, mint a tanár ur. E nagy thema eldöntéte kétségtelenül fontos forduló pont lesz Magyarország állami életében és a mint igaz, hogy mindkét rész mellett döntő és igen fontos okok szólnak, ép oly szükséges volna, hogy a kik állást foglalnak, ezen okokat ismerjék.

Dr. Concha Győző fejtegetése menetében egy igen figyelemre méltó eszmét is vett fel, beakarja vonni különösen a bírtokos osztályt a tisztviselői karba.

„Közép-osztályunk erős megingás daczára, — ugymond — „az ország több megyéiben még mindég vannak bírtokosok, kik bírtokuk közvetlen szomszédságában három-négy községre nézve bizonyos közigazgatási feladatokkal megbízhatók s ily feladatok elvállalására készek is volnának. Nemely rendszertí, közoktatási, közigazdasági, közegezségi feladatok a bírtokost közvetlen szomszédságában nagyon is élénken érdeklik s az ily ügyekkel való bajlódás kellemtelenségeit effeledtetné az eredmény, melyet a közbírtokosok gyakorlása által a közne és magának is kivivhatna.“

„Néhány községből alakított hatósági kör élére állítja, a bírtokos osztály megtalálna helyét közéletünkben, a közigazgatásra nézve pedig meg lenne teremve a szolgabíró és az egyes községek közti az összekötő kapocs; a községek nagyobb részének a törvény által rárüházott hatáskör gyakorlatára való képtelensége pótolhatók a községi körök élén álló értelmes férfiak által.“

Minden habozás nélkül ki merjük mondani, hogy mi ez eszmét igen életrevalónak találjuk s kívánatosnak tartjuk, hogy a tanár ur indítványát minél szélesebb körben megismerést és vizsgálást találjon. Hogy minő sikerre vezesse a kísérlet, azt előre természetesen meghatározni nem lehet, de ha az eredmény megfelelő a feltevéseknek, közigazgatásunk legfontosabb áldásos reformja közé tartoznék.

KÜLFÖLD.

A bécsi képviselőház, tegnap folytatta az oktatásiügyi budget tárgyalását. Az ülés kezdetén Sturm kimutatta, hogy a jobboldal minő lelkiismeretességgel és pontossággal idézi a helyreigazításokat, melyek megfelelőnek a valódi tényeknek. Azon hírtüket, mely szerint Ausztria-Magyarország csatlakozna Angol és Franciaországhoz, s az orosz részről indítványozott menhely értekezleten nem vesz részt, a berlini „National Zeitung“ megerősíti. A „Zürcher Zeitung“ a kiszolgáltatási szerződésnek revízióját kívánja és azt állítja, hogy az európai államoknak nagy hátrányára válna, ha felmondanák Svajcnak a szerződéseket, ha Sveic vonakodnék az uralkodók elleni merényleteket közönséges bűntényeknek tekinteni és ennek alapján megtagadná a merénylők kiszolgáltatását. Mollékoson megjegyzí a nevezett lap, hogy a genfi államtanács kétszeri ülés után elhatározta, hogy a szövetség tanács felhívásának, hogy az april 21-iki proklamáció és a Genfben lakó idegenek egyletei és gyűléseiről jelentést tegyen, nem fog elegend tenni.

Németország képviselőházában tegnap olvasatolt fel a kormány előterjesztése, a legislatur és budget időszaka meghosszabbítása

íránt és valószínű, hogy nem fogadtatik el. A meghívásban befoglaltatik, hogy: a társadalmi revolúció a minden isteni és emberi rendnek gyilkosa, csak azáltal távolítható el a német nép fejéről, ha az egyházat megillető befolyás a nyilvános életre és az alsóbb osztály anyagi jólléte helyreállítatik és mindenekelőtt az ugynevezett kulturharczot kell megszüntetni. A „Kölnner Zeitung“ erre megjegyzi, hogy ha Németország így tovább is így halad, nemsokára egy német pápai állammá leszünk!

A francia köztársaság elnöke május 3-án a ministertanács határozata folytán Páris kilencczedik kerületében, a Girardin Emil halála által megtrfált képviselőválasztást május 29-re rendelte el. A conservatívek jelöltje a „Soleil“ szerkesztője Hervé, kinek azonban orleanista elveinél fogva kevés kílátása van, még ha látszólag republicanusnak vallaná is magát. A republicanusok jelöltjei de la Forge Anatol és Ranc Arthur. A hadügyminiszter ugyanazon ministertanácsban kijelentette, hogy ha kedvező időtárást lesz, a tunisi katonai operációk május 12-ig, a kamara összehúlésség befejeztének. A közvélemény már a Tunisnak teendő feltételeket is megbeszéli. Azt véli, hogy a kormány lemond a tulajdonképi fenhatóságról és inkább más módokat keres, hogy Tunis függetlenségét biztosítsa. Ezen mód egyike lenne Bizerta állandó occupatioja. Azontúl Tabarka szigete, Kei és Beja városok mindaddig megszállva maradnak, míg a krumirokra kirótt hadisarcz megfizettetik.

Az Irlandi állapotok ismét elég aggodalmat szereznek az angol kormányoknak. Az agrarius bíntlettek rendkívül szaporodnak. A legutóbbi napokban két embert gyilkoltak meg a liga hívei és számos látogatást tettek, a mely alkalommal többeket megcsönkítottak. Így egy erdőcsúsznak, a kit husz álarozs látogatott meg éjnek idején, életlen ollóval levágták mind a két fűlét. Calwayban egy végrehajtót bir szerint megtámadott egy álarozs csapat és élve megpörkült. A végrehajtó állapotát aggasztó. Loughreaben egy végrehajtó házáat légbe rőpítették; a lakók nagy bajjal menekültek a borzasztó haláltól. Ezenkívül csak egy grófságban nyolcz gyujtogatási eset fordult elő igen rövid idő alatt. Mindez akkor történik, midőn katonaság tartja megszállva az országot és az ostromállapot ki van hirdetve.

E forrongás oka az, hogy földbírtokosok meg akarnak menekülni bérliktől, mielőtt életbe lép az agrarius törvény és csapatosan tüzik ki bérliktől. E sors vár tízezer családra. Dillon képviselő, a kit a napokban fogatott el a kormány, ezért mondotta ki nyilvánosan, hogy a lakosság fegyverrel fogja megakadályozni ezen „halálos ítélet“ végrehajtását.

Kolozsármegye köztörvényhatósági bizottsága

Folyó hó 5-én tartotta tavaszi rendes közgyűlését főispán gr. Eszterházy Kálmán ur elnöklété alatt.

A gyűlés első tárgyat képezte a trónörökös eskütvője alkalmából átnyújtandó felirat szövegének megállapítása, melyet Bónis István főjegyző saját szövegezése szerint felolvastván, változatlanul el lett fogadva.

A felirat szövege a következő:

„Császári és ap. kir. Fenség!
Kolozsármegye közönsége is együtt érezvén a nemzet millióival, Fenségednek hazánk dicső emléktí Nádorának unokája Stephánia főhercegnővel kötött legmagasabb házassági frigeje alkalmából, nem kéik alattvalói legbensőbb szerencsésökivatainak kifejezést adni.

Fenséged legmagasabb násztünnepe örömmel tölti el kobeinket, mert édes reményt nyújt arra, hogy a fenséges királyi Haz ujjab és ujjab sarjaival történelmünk kimagasló királyi alakjai — a mult példáihoz híven — sokasodni fognak, mert hisszük és reméljük és kérjük a Mindenhatót, hogy úgy legyen, hogy a frigy, melyet Fenséged legnemesebb szíve vonzalmai szerint kötött, a boldogság és dicsőség kiapadhatatlan forrását fakasztja Fenségedre és Fenséged dicső családjára.
E hűtlük és reménytlüknek legbiztosabb zálogát találjuk Fenségednek annyiszor kitűndöklött dicső erényeiben, legnemesebb szíve őszinte hajtamaiban s a női erényekben tündöklő királyi nő leggyöngédebb vonzalmában.

A Mindenható árássa a boldogság, nagyság, dicsőség és egészség kiapadhatatlan forrását Fenségedre, Fenséges Nejére, a szivünk legbuzgóbb óhajása szerint megsokosodó Fenséges családjára és az egész Felséges Királyi Hazra! Evedeztlük Fenségedhez, hogy őseinktől öröklött alattvalói hódolatunk e legbensőbb kifejezését kegyelmesen fogadni méltóztassék.“

A felirat szövegének elfogadása után főispán ö méltóságának ajánlatára megalakítottatott a feliratot átnyújtó küldöttség (kiknek neveit már közöltük) s itt csak annyit jegyztlük meg, hogy a küldöttséget gr. Esterházy Kálmán főispán ur fogja vezetni s a díszesen kiállított felirat Budapesten fog átnyujtatni.

Ezután felolvasottatott a mezőrendőri szabályrendeletre vonatkozó belügyminiszteri rendelet, minek folytán a szabályrendelet a leirat értelmében módosítottat s megerősítés végett

felterjesztetni határozottatott s egyuttal sürgősség ezimén életbe is léptettetett.

A bíntető szabályrendelet szintén a belügyminiszteri rendelet értelmében módosítottat.

A körörorvosok fizetésének biztosítása tekintetéből belügyminiszteri rendelet alapján kimondatott, hogy a körörorvosi fizetések első ízben félévre, aztután évnegyedenként élelgesen fizetendők be a keblí pénztárba, honnan utólagos évnegyedek részletekben fogják felvenni.

E határozat már t. évi július hó 1-én életbe lép.

Egy lépés ez is előre.

Bizony a nagyobb terhet hordó körjegyzők is megérdemelték, hogy a fizetésük is hasonló irányban biztosíttassék, mert hát minden egyébről biztosabb a körjegyző, mint arról, hogy fizetését pontosan megkapja. Reméljük is, hogy e kérdés megoldása is előkezedik.

A földmívelés, ipar és keresk, miniszter urnak a phylloxera vész elleni óvatossági rendelete értelmében Gyarmathy Miklós alispán elnöklété alatt Szabó József, Hosszu Teophil, Gamauf Vilmos és Szaniszló Albert személyükben központi phylloxera bizottság alakított, tekintettel azon sajnos körülményre, hogy a phylloxera a szomszédos Szilágymegyében már tanyát ütött.

A szentesített törvényezikkek bejelentése után alispán Gyarmathy Miklós olvassa fel közérdeklődés között (a mi mai napság nagy szó!) esinosan és nagy gonddal összeszerkesztett évharmados jelentését, minek általános részéből a következő adatokat közöljük:

A népszámlálási adatok szerint a folyó évben összeíratott a megye területén 85,597 férfi és 82,815 nő, összesen 168,412 egyén; az 1870. évi népszámláláshoz viszonyítva 9282 lélek a pados mutatkozik, a mi 6%, ot tesz.

Ennek oka leginkább az akkor a keleti vasut építéséhez becsődült idegenek eltávovása, valamint a diphteritis és cholera járványokban rejlik.

A f. évi unjonezállítás eredményéről következő adatokat sorolja fel a jelentés:

A) A kivetett unjonezjutalék tett 368 főt, ehez hozzáadva a földüzendő pótlékok számát 26 főt, tot a kiállítandó unjonezok száma 394 főt. E jutalék földüzésére állítottat.

A mult évi végleges számbavétel óta a f. évi főállításig 20 fő, a f. évi főállításon 352 fő, összesen 372, maradtó hátrálék az unjonez jutalékban 22 fő.

B) A póttartaléki jutalék tett 37 főt, hatralék volt 3, kiállítandó volt tehát 40 fő.

Ennek földüzésére állítottat 49 fő, felesleg maradtó 9 fő.

C) A m. k. honvédséghez besoroztatott 52 egyén.

D) A feltűvizsgáló bizottság elé vezetettí rendeltetett 254 egyén.

E) A folyó évi főállításról távol maradtó 487 egyén.

A közmunkatűgyre térve át a jelentés, felemlíti, hogy 7335 frtra előirányzott műtárgyaknak árletés utjání biztosításánál sikerült 1335 frt elnyú nyerni.

Fegyelmi határozat hozatott 32. Ezek köztl jogerejtí 15, még nem jogerejtí 17. Másod fokú elbírálas alá került 5 eset.

Ez esetek köztl pénzbírság mondatott ki 25 esetben, dorgálás 6 esetben és egy esetben hivatalvesztés.

A kiszabott pénzbírságok összege tesz 210 frtot, mely összegből befizettetett 70 frt. A magyar kishírtokosok országos földhítel intézeténél a községi szegény alapok létrehozása tekintetéből tett alapítványi összegek II-ik 130 % részletéből befizettetett 7330 frt, hátrálék 2390 frt.

Ezután egy rendkívül érdekes adattal találkoztunk a jelentésben, a megyebeli községek háztartására vonatkozólag. Ugyanis jelentést tevő alispán fáradságot vett magának a megyebeli összes községek t. évi költségvetési előirányzataiból egy összeállítást mutatni be. E szerint a községek összes szükséglete tesz: 123031 frt 68 és fél kr. ennek fedezésére 82302 frt 95 kr jövedelemmel rendelkeznek a községek, s így a fenn maradó 45939 frt 95 1/2 kr pótdó utján fedeztetik.

Többlete van 16 községnek, pótdóval fedezi a hiányt 217 község. A 16 község többlete tesz 5471 frt 94 1/2 krt.

Legkisebb pótdótt fizet Körösfő, legnagyobbat Gyurkucza. Ott a pótdó és fél % itt 57 %.

A pótdók közeparánya	%
1—10 %-ig	fizet pótdótt 75 % község.
11—20 %-ig	111 "
21—30 %-ig	27 "
31—40 %-ig	3 "
41—50 %-ig	1 "
51—60 %-ig	1 "

Ez érdekes összeállítást csak köszönet mondhatunk derek alispánunknak, mert meggyőzött benntlket arról, hogy bárha a községek ujjab szervezése folytán mind több-több teher hárult a községekre (körjegyző, körörorvos, közgyám stb.) még is a községi igazgatás költségí aránylag elég mérsékelték Kolozsmegyében. Nagyon érdekes lenne, ha ezen szép példát a többi vármegyék alispánjai is követnék, hogy

ez által hál képét láthatná az ország annak a tehernek a mit a községek hordoznak, s a mit az ellenzéki lapok oly elviselhetlennek tartanak.

A központi ügy kezelésére nézve terve át, a jelentés felemlíti, hogy a f. év első negyedében beérkezett 3340 ügy darab. Ebből elálltatott 3070 ellátatlan 270, melyek legnagyobb részét a közgyűlésre szánt ügydarabok képezik.

A hátrálékok csekély száma a központi tisztviselők szolgalmára mutat.

Vadászjegy kiadatott az év első negyedében 71 darab, összesen 301 frt értékben.

A pénztári vizsgálat a legnagyobb rendről és pontosságról tanuszkodik.

A letéti pénzkezelés életbe léptetett s ez ideig a letéti napló 421 ügyszámot mutat.

Bélyeges marhalévél kiadatott 20027 darab összesen 848 frt 69 kr értékben. Csempész bírság 3 frt 50 krt. folyt be.

A központi fogházban az év első negyedében 173 egyén őriztetett.

A tavaszi esőzések fűbb földcsuszamlást idéztek elő, a mi nem csak, hogy az utakat megrongálta sőt T. Szt. Királyos 6 és drági határon 4 egyén telkét és lakházát is annyira megrongálta, hogy kiköltözni voltak kénytelenek.

Végül szépen emlészik meg a jelentés a f. évben elhalt Nagy József, Mathe Károly, Benódek Pál és Wagner Márton volt megyebizottsági tagok érdemeiről.

(Folyt. köv.)

A trónörökös lakodalma.

A magyar államvasutak igazgatósága közhírré teszi, hogy a Rudolf koronáörökös lakodalma tartandó ünnepekéi alkalmából a déli és dályabródi vonal, továbbá a duna-drávai vasut állomásról Bécsbe utazók részére mérsékelt menettéri jegyek csakis május hó 7-én fognak kiadni.

Budapesten a polgári bála 3000 meghívót bocsátottak ki. A jelentkezők száma már összeállította a meghívandó lányos házak névsorát. Legalább négy-ötszáz szép tánczos lány készül a bála. A vigadó termének legnagyobb díszé a bálon azon emelvényen lesz, a mit a királyi és felesége részére készítenek. A terem azon oldalán lesz az elhelyezve, a hol a buffet bejárata van. A hármaz kapu combinálva díszítetik. A középső alatt lesz az emelvény, oldalról és felülről ritka növények és virágok gazdag koszorujától körvezeve. Az aranyos selyem-menyezet fölött az osztrák és belga ezimerek egy korona alatt egyesítve állnak. A jobb és balfélől eső kapukon Budapest ezimere díszelve, virágfüzerek között. A karzat könyöklőjén, a menyeyzettel egy vonalban, legfelül Magyarország ezimere háromszor akkora alakban mint a többi ezimerek, melyek az emlitteken kívül is a karzaton alkalmazva vannak.

Bonyák deputáció is érkezett a trónörökös tiszteletére, tegnap reggel 9 órakor Bécsbe Eszéken keresztül, Alipais Moigaa, zborniki polgármester vezetése alatt s a práter-utczai bárányhoz czimzett fogadóban szállottak meg.

Stefánia hercegnő virágosok rai. Budapest főváros hatósága részéről három virágcsokor rendeltetett meg Seyderhelm Ernő váczí-utczai virág-műkereskedésében Stefánia hercegnő számára. Az első május 18. a trónörökös-pár megérkezésekor, a második május 21-én a polgári bál estéjén a fővárosi vigadó termében s a harmadik a trónörökös pár elutazásakor (május 23-án) a pályaudvarban fog a hercegnőnek átadni.

A megérkezéskor átadandó esokor méltó méretű esokor damaszt selyem esokortokba illesztetik, melyről két fehér selyem-szalag függ alá; az egyik szalagon a főváros színezett himnusz nagy ezimere, alatta a főváros nevének kezdőbetűiből B. és P.-ből (Budapest) formált arany himnusz monogram, a másik szalagon ezen felírás: „Isten hozott!“ — lesz látható.

Az elutazás napján átadandó esokor tokja és szalagai csak annyiban különböznek a megérkezéskor átnyújtottól, hogy egyik szalagján ezen felírás lesz: „Isten vezéreljen!“

Legfőnyesebb kiállítású lesz a polgári bál átnyújtandó esokor, melynek átmérője majdnem egy méter s összeállítása az elképzelhetőleg leggondosabb lesz. Ezen esokorról is két méternyi széles fehér selyem-szalag hullamzik alá, melyek egyikén a díszes formájú belga nemzeti nagy ezimer színes dombor himzébebe, alul ezen felírással: „L'Union fait la Force“, a másikon pedig Rudolf koronaherceg és Stefánia hercegnő neveinek kezdőbetűiből formált arany-himnusz monogram lesz. Az emlitett esokortok és szalagok tegnap este óta Seyderhelm váczí utczai üzletének kirakatában láthatók.

IRODALOM ÉS MŰVÉZSET.

A budapesti philologiai társaság tegnap tartott ülésén Ponori Thewrewk Emil elnökölt. Az első felolvasást dr. Keleti Vince tartotta, ki az olympiai ásatásokról beszélt. Olym-

piában először a francziák kísérlettek meg az ásatásokat 1829-ben, azonban csak a Zeustemplom egyes részeit takarhatták ki s az ásatás abban maradt. 1874-ben Curtius Ernő felhívta Németországtí figyelmét az ásatásokra, mire a német kormány alkudozába bocsátkozott Görögországgal az ásatások tárgyában. 1875-ben szerződést kötött a két kormány, melynek értelmében Németország 10 éven át ásatásokat eszközölhet Olympiában saját költségén, a talált tárgyak Görögországtí birtokában maradnak, a német kormány pedig a talált tárgyakról másolatokat vehet. Az ásatásokat 1875. októberben kezdték s folytatták a következő években egészen 1880-ig a nyári időszak (május—szeptember) kivételével, a mikor a roppant hőség lehetlenné tette a munkát. Az elért eredmények meglepők. Az egész olympiai szent térség, építleteivel most már előtlttlen fekszik. Ismerjük Zeusróppant templomát két ormozatával, melyekből a keleti Pelops és Oinomaos versenyét, a nyugati pedig a kentaurok és lapithák harcát ábrázolta. A templom belsejét is a legkisebb részletig rekonstruálni lehet, kivéve a Phidias által készített Zeusz szobrot, mely törökre elveszett. Ezenkívül egész sora az épületeknek került napvilágra: Hera temploma, a Metrona, a Philippesia, különféle csarnokok a rómaiak korából, a pompás Herodes Atticus-féle exedra, a gymnasium, stadion, színház stb. Igen becsesek a szobrászati leletek is, különösen kettő, a Paionios-féle Nike és Praxiteles Hermese, melyben először bírtuk egy remek művésznek kétségbevonhatlan eredeti munkáját. — A második felolvasó Csengeri János volt, ki Tibullus egyik költeményének esinos fordítását olvasta fel. Végül Fináczy Ernő „A homeroszi nő az ó-korban“ című munkájának első részét mutatta be.

A magyar földtanitársulat tegnap iülésén Krenner József mutatott be egy új ásványt, melyet l. helye után avasitnak nevezett el. Ezen ásvány az avasi ércztelegeken fordul elő. Üvegserű, fekete ásvány ez, mely ott szurovas-ércnek nevezetik. Krenner megvizsgálván ez ásványt, azt találta, hogy az alja vas-oxid, sava azonban kovasav. — Schmidt Sándor felolvasó Felső-Borsod vasérc-tekheyeit ismertette röviden. Borsodmegye egyedüli figyelemreméltó vasérczei a rudobánya-telekesi területen fordulnak elő. E helyen a bányászatot már a XIV-ik században üzték s a jelenleg néhány száz lakossal bíró Rudobánya község egykor a felsőmagyarországi bányavárosok között rangra nézve a harmadik helyet foglalta el. A bányászat azonban lassankint pangásba jött s az ujjab időben 1868-ig ugyólván semmi sem történt. A felolvasó ültést választmányi ülés követte, melyen folyó ügyek intéztettek el.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. május 6.

Helyi hírek.

— Trefort miniszter ur, mint már írtuk az egyetemi építkezések ügyében körtünkbe érkezik. Ide jövetelének napján ebéd 12-ike van kilttvo. Elfogadására folynak az előkészületek s a rendezendő bankett igen népesnek ígérkezik.

— Deák Pál városunk ujjon választott főkapitánya hivatalát holnap foglalja el.

— A kolozsvári egyetem polgársága azon gyanus szerencsében részesült, hogy a „Függetlenség“ mai száma megéltenezi őket azon okból, mert a trónörökös lakodalma nem képviseltetik magukat küldöttségileg. A „Függetlenség“-nek sejtíme sincs az itteni körülményekről, midőn ily elhamarkodva üdvözlő a kolozsvári egyetemi hallgatókban republicanusokat. Az ifjúság tényleg elhatározta, hogy küldöttségileg vezt részt a budapesti ünnepeken, de e határozatának végrehajtásában a politikaiaktí szeríelett távolesó okok akadályozták. A magyar nemzetnek oly régi, szép jellemvonása a ragaszkodás és hódolat királyá és annak házához, mint maga a lovagias nemzet, s reméljük a kolozsvári „Ferenec József egyetem“ ifjúsága is győzedelmeskedni fog a felmerült akadályokon, hogy küllőleg is kimutathassa, miszerint az ősök erényeihez hál maradt.

— A színházi nyugdíjalap kezelésére kiküldött bizottság, mint halljuk, a napokban ültést tart, melyen ez alapnak annyi sok esztendőn keresztül, részint egy évenként é czéla tartott színelőadás tiszta jövedelméből, részint a tagok fizetésének 2%-ból, részint a bíntetés-pénzeiből és ajándékokból begyűlt alapját s általában az idevonatkozó számadásokkal fogja megvizsgálni. Örömmel vesszük e hírt. Valóban ideje, hogy a kolozsvári színháznál ez érdemben a színművészet iránti elismerés és méltányosság szűlte érzetéből kifolyólag, megtéessenek a lépések, s mi a magyar színtűgyre nézve oly üdvösnek és kívánatosnak látjuk, hogy ez úgy mielőbb végleg megoldottanak legyen tekinthető, hogy a tanácskozások eredményéről s általában a természet további lépésekről nem késsünk e helyen értesítéseket hozni.

— „A leányzó“ nem halt meg, csak alszik.“ A „Népbarát“ című helyi napilap nem

szűnt meg, mint tegnap irtuk. Ujabb értesülések szerint a lap biztosíték miatt támadt némely differenciák okán nem jelent meg e héten — de jövő héttől fogva aztán akadálytalanul fogja futni pályáját.

— **Musset.** Holnap M. A. R. K. S. Emilia k. a. jutalmán először adatik a nemzeti színházban Musset gyönyörű vigjátéka: Ne fogadj fel soha semmit. Tegnap Haraszi Gyula íróársunk szellemes, ez alkalomból írott tárczáikként megemlékezünk e darabról. Ezuttal ismételtelen felhívjuk a közönség figyelmét. Tagadhatatlan, hogy Mussetnek legremekőbb vigjátéka ez, s ha szellemességéről ily híres költőnél tesszük e megjegyzést, minden dícséretet kiérdemlünk. A mi e darabot Mussetnek többi termékei felé emeli, az, hogy itt nemcsak esprítvel ragyogó párbeszédek folynak le a néző előtt, hanem a logmulatságosabb történet érdekfeszítő fejlődését kísérhetni végig. Nem akarjuk megzavarni amaz olvasóink kedvét, kik a darab megsejéről nem szeretnek tudni, hogy annál nagyobb érdekel várják a végét; de éppen kíváncsiság fokozás végett írjuk ide e mű keretét. Egy blazirtságot affektáló fiatal ember fogad nagybácsiával, hogy azt a kedves ártatlan leányt, kit a bácsi neki feleségül szeretne nyakába kötni, nem vesz feleségül. Gondolható, hogy a fiú a saját haláljában fogódik meg. Csupa pajkosság, kijátszásra irányuló fogások és a legidyllicus, s a melletti igaz és mély költészet van benne. Lehető saionszori előadás, mert e vigjátékban benne van a tavasz összes bája.

— **Meghívás.** A kolozvári m. kir. tud. egyetemi olvasó és önképzőkör f. hó 8-án, vasárnap, d. e. 11 órákor nyilvános önképzőkört tart, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Tárjak: 1) „Tóth Kálmán dalköltése”, ita és felolvassa Breán Kázmér. 2) Mezei Miksa bírálata Kömőcsy József Uhlend „Dalnokátka” című költemény műfordítására. Kolozsvárt, 1881. május 5-én. Pataky Jenő elnök, Klimes Károly főtitkár.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Ma déli 12 órákor Nik Lajos mészárosleány, kiskirály utcaán 10. sz. lakásán, egy hatlővel forgópisztolyból szívének irányzott lövéssel szándékozott véget vetni életének. A lövés azonban nem volt halálos, s a szerencsétlen most ott fekszik: élet és halál közt, betegágya orvosoktól körülvéve. A közlebbi napokban ez már a harmadik öngyilkossági kísérlet. Két öngyilkosságot megkísérlett ott fekszik a Károlina-korházban, javuló felben; e harmadik életben maradásához kevesebb a remény. Vajha e megbiusult öngyilkossági esetek ijesztő példáiul szolgáljanak olyanoknak, kik elég könnyelműek igyen játszani életükkel.

— **(Beküldetett.)** T. Szerk. úr! Egy francia tanácsolta egyszer, hogy jó lenne az embereknek a „nagy természet ölébe” visszatermi s valószínűleg négy kézláb járnai. Rousseau-nak hívták ez urat — de nem volt fogalma mikor efféle tanácsolt: micsoda gyönyörűi vannak a civilisációnak. Magának a szerk. urnak is aligha van sejtelmé arról a vívmányról, mely nekem, egy furja nemanyirra az oldalamat, mint sem az orromat, minthogy nem mindenkinek adatott az a gyönyör, hogy mindennap a Tivoli utcában járkáljon. Azok a kültői mélyedések, güdörök, azok az enyészet karjaiba dobott virágszálak, főzött murok és petrezselymek, — az az illat, az utca középére gyűjtött anyi kedves emléke, elfogyasztott ebédek és vacsoráknak — s a civilizáció anyi vívmánya, mennyi a tivoli utcába fel van halmozva kíváncsiság teszi, hogy annak a francia urnak ne adjunk igazat. Jó nekünk így, városban laknunk! Minthogy pedig szörnyen jó volna, ha a civilisációnak a Tivoli-utcában elhelyezett gyönyöreiben ne csak kevesek részesülnek — óhajtanók, ha város közegészségügyi és közrendészeti t. cz. szakosztályainak vezetői naponként bár egyszer hivatalból megsejtálnának e helyen. A tivoli-utca szép, tek. szerk. ur! Kérem tudasson, hol vannak még ilyen specialitások Kolozsvár városában, hogy megnézhessem őket.

— **Időjárás.** Európában. A nagy légnyomások (768—770) Közép-Európában, másika (766—767) a Fekete tenger nyugati partjánál van; ezek közé beékeli magát a depressió (760), mely az Adriai tengertől keletre Magyarországon keresztül Orosz-Lengyelorszáig terjed. Északnyugaton az idő borus, hűvösebb, inkább, Délkeleten inkább derült, melegebb. Hazánkban: részben északi és részben délies erősbűdött szelek mellett a hőmérséklet általában nagyobbodott; a légnyomás északnyugaton jóval főlebb emelkedett. Az idő nyugati félben felhős, borus; a keleti kisebb részben derült. A látás a jövő időre: Hazánkban: többnyire felhős, borus, napossal váltakozó időt várhatni; a nyugati nagyobb félben kisebb meleg és helyi esőkkel; a keleti kisebb részben nagyobbodott meleg mellett.

Hazai hírek.

— **Gyilkos mostohaatyja.** Mint a „Felvidéki Közlöny” említi, szombaton kivett egy horvati asszony a szepsi takarékpénztárból 300 forint, s miután nem volt bátorsága ennyi pénzzel egyedül menni hazafelé, egy pandur kíséretét kéré ki magának. Midőn estefelé Horvati közelébe ért, a pandur visszaküldte. A pandur

hazafelé ment, s mintegy öt perc múlva iszonyu jajkiáltást hallott; visszafutott, hogy lássa mi történt. Alig hagyta volt el az asszonyt, midőn egy árokból kúgrott egy paraszt (az asszony saját mostoha atyja) ki földhöz vágta, és egy észre fent késsel agyonszúrta. A gyilkosságot már nem gáfolhatta meg a pandur, a tettest azonban rövid ellentállás után elfogta és a hatóságnak kiszolgáltatta.

— **Drótosok osnyije.** Egy Béla felé utazó ur, a Jahodnában, egy fa törzséhez kötözve, egy egészen ruhátlan asszonyra akadt, kinek arca, szája ugy be volt drótozva, hogy segélyért kiabálnia nem lehetett. Felvette szekerére, Bélára hajtott, s a város előtti legelső kormácsba betért, hogy a szerencsétlen asszonyt a legszükségesebb ruhafélékkel ellássa. Itt két drótos tóttal találkozott, kikre az asszony rögtön ráismert, mint a kik őt kirabolták, levették a drótok és a fához kötözvén, száját bedrótózták. A két gaz fiúkat rögtön elfogták.

— **Budapestbe szerelmes.** Egy gazdag brünni ékszerész 18 éves fia hallomás, elbeszélés s olvasások után annyira belészeretett fővárosunkba, hogy a múlt hét végén egy jó esomé pénzét titkon zsebröndügvá, leszökött az annyira látni óhajtott Budapest megtekintésére. A megrémült atya mindenféle kerestette fiát, s mert ennek szándéka felől ő is rég tudomással bírt, a brünni rendőrigazgatóság által tegnapelőtti sürgőnyileg kereste meg az itteni főkapitányságot a szeretett fia elfogatása s hazakisértetése iránt. A kalandos ifjút itt csakugyan elfogták, letartóztatták s haza is kísérik.

— **Széchenyi-emléktábla a Kazán-szorosban.** A magyar mérnök- és építész egyelet tagjainak legutóbbi kirándulása alkalmával, midőn többek közt a Al-Duna táját is bejárták — a kirándulók elhatározták, hogy az Al-Duna hírneves szabályozója, Széchenyi István gróf tiszteletére emléktáblát állítsanak föl a Kazán-szorosban. A kirándulásból visszatérve, azonnal gyűjtéshez kezdtek s miután az kielégítő eredményre vezetett, az emléktábla folyó év nyarán fog felállítatni s ennek megtörténtevel ünneplésesen lelepleztetni. A leleplezési ünnepélyen az emléket felállítató egyelet nagy számú küldöttség fogja képviselni.

— **„Vörös kereszt” megalakul.** Károlyi gr. következő meghívót küldi: „Ő császári és apostoli királyi felsége „a magyar szent korona országai veres kereszt egyelete” alapszabályait legmagasabb jóváhagyásával ellátván, ezt azzal van szerencsem tudatni mindazokkal, kik a nevezett egyetbe az általam kibocsátott aláírási ívekben magukat, mint alapítók vagy rendes tagok bejegyezték, vagy még e hó 10-ig bejegyezni fogják, miszerint az alakuló ülés f. év május hó 16-án d. e. 10 órákor fog a nemzeti múzeum dísztermében megtartatni, mely ülésre a tisztelt tagokat ismételve meghívom. Ugyanez alkalmával felkérem mindazon t. ivartartókat, kik az egyelet érdekében kibocsátott aláírási íveket még be nem küldötték, miszerint azokat f. hó 10-ig hozzám bekielteni méltóztatásának. Gr. Károlyi Gyula.

— **Benedek** tábornokról a P. L. a következő nagyérdemű visszaemlékezéseket említi fel. Az 1858-ik esatvesztések főleg a bécsi központi katonai hatóság beavatkozásának tulajdonítottatván, ő Felsége elrendelte, hogy Benedek tábornoknak, a mint az északi hadsereg parancsnokává kinevezetett, teljesen szabad keze legyen. A tábornok nem is kapott semmi utasítást Bécsből, csak midőn kiitt, hogy napok mulnak el a nélkül, hogy a hadsereg hadi állásba vonuljon, ő Felsége jun. 16-án d. e. felítiz órákor a következőt távirta a tábornoknak: „A németországi események sürgőnyileg kíváncsiság teszik az operációk megkezdését. Mint-hogy azonban a katonai érdekek a döntők, egészen bízom az előnyomulás határidejének megállapítását s távirati jelentést várok elhatározásáról. Ferencz József. „E közben betörték a poroszok s Benedek tábornok még mindig nem intézkedvén, ő Felsége Beck alezredeset küldötte ki Bécsből jelentéstételre. Az alezredes igen szomorú tapasztalatokkal tért vissza Bécsbe. ő Felsége a legdöntőbb napokon minden tudósítás nélkül volt. Jul. 3-án az udvar egy bécsi esti lap táviratából tudta meg, hogy a csata megkezdődött. ő Felsége ez éjjel nem fektült le, s a legnagyobb izgatottság között, éntlenül várta a hírt. Végre július 4-én hajnali háromnegyed 4 órákor érkezett meg a távirat, mely a súlyos esatavesztést jelentette.

— **Hegedűs Sándor** orsz. képviselőt ki jelenleg a párisi érme-congressusson időz, tegnap nagy családi öröm érte. Neje ikreket szült, egy fiút és leánykát.

— **A tiszántuli** ref. egyházkerület most tartja ülését Debreczenben. A gyűléseken több keblbi ügy elintézésén kívül egy általánosabb érdeklő dologban is hozatott határozat. Révész Bálint püspök ugyanis azt indítványozta, hogy dr. Révész Imre emlékének megörökítésére „Révész Imre társaság” cím alát társulat alakíttassék, például a Kisfaludy társaság mintájára, mely tárgyban az egyházkerületnek felhívás intézendő támogatás végett. Az indítvány kellő vita tárgyává tétetvén, eredményezte, hogy küldöttség nevezetett ki, mely még a gyűlés folyamán alatt-javaslatot terjesztve elő, hogy a

kiittű férfiúnak szellemi emléke minő alakban örökíttessék meg.

— **A műosarnokból.** Egy magyar képművészeti akadémiá szervezése ügyében Tre fort miniszter felszólítást intézett Ipolyi Arnold püspökhöz, mint a képművészeti társulat elnökéhez, hogy dolgozzon ki a társulat egy javaslatot s költségelírányzatot. E nagyjelentőségű ügyet a választmány legközelebbi ülésén fogják tárgyalni. A társulat választmányi ülésén Innocent Lajos fiatal-festőnek a „Nadányi Albertné-féle alapítvány” kaitaiból 250 frntny ösztöndíjat szavazott meg.

— **Kossuth** Lajos ápril 29-én tért vissza Baracoonéba, honnan két hétig időzött távol, előbb Savonában, aztán San-Romóban. E kis utazás kezdetben igen jótékonyan hatott mélyen sujtott kedélyére. Nem ugyanily mértékben később. Ugyanis mint szenvedélyes gyalogló tulajdos nagy sétákat tett a hegyvidékes tengerparton s ezalatt föltöbbsé kifáradt, sőt át is hullt. A baracooni ház viszontlátása, hol nem várt többre a hű háza, még jobban elszomorította. Nem is tartózkodik itt, csak még nagyon rövid ideig, Mihelyt alkalmas szállást lelt Turinban, még a meleg észak előtt beköltözik. Megemlítjük egyuttal, hogy Collegno Sándor gróf, Kossuth lakóhelyének névleges ura, ápril hó 10-én meghalt Collegnóban 62 éves korában, vele az egykori jelentékeny család utolsóföltti sarja szállt sírba. Collegno gróf mint buzgó klerikális minden vagyonát a papokra pazarolta s egyetlen, beteges fiára már csak az adósággokkal terhelt collegnoi pompás kastélyt hagyta.

Vegyes hírek.

— **A trónörökös** keleti utjáról, vadászatainak eredményein kívül nagybecsű régiségi s ethnographiai műveket hozott haza, melyek a bécsi muzeumokba helyeztetnek. Az ethnographiai dolgok leginkább a beduinok s különösen a Felső-Egyiptomban élő abadbe törzs életmódjára vonatkoznak, kiket Assuanban látott. Kiváló darab egy hosszú kétélű kard börtökben, melynek pengéje még a kereszthadjaratok idejéből ered. — Egyiptomi régiségeket is oly nagy számmal hozott, hogy ezekből egy új „Múzeum Rudolphianum” alapja vettettek meg. A régiségek sorjegyékét a híres archaeolog Brugsch pasa készítette el. Több szobor s hierogliphekkal ellátott sirdarabokon kívül van egy Isis szobor alapja Luxorból, melyet Nofen-ab-ra (Psametiki) király készítettett. Van továbbá egész egyiptomi buntorata, gyűrűi, áldozó asztala, többnemű ékszer, skarabaeus, egy III. Thotmes király nevével 1600-ból K. e. Nehány gyermek s ibismiumát is hozott magával: Az egész gyűjtemény oly becses, hogy a királyfi utazásának állandó emlékét fogja képezni.

— **Victoria királyné** Beaconsfield sirjánál. A királyné, Beatrice hercegnő kíséretében, szombaton Hughendenbe ment s Beaconsfield lord sirját megtekintette. Az uralkodónő, valamint leánya, a legmélyebb gyászban pompás, porcellánlakoszorúkat helyeztek az elhunyt államférfi koporsójára. Radikális és liberális körökben a leghevesebben ellenzik, hogy Beaconsfield lordnak államköltségen állítsanak föl emléket. A Leedsi liberalis egyelet szombati gyűlésén a következő határozatot hozta: „Beaconsfield lord emlékének államköltségen való felállításása sem nyilvános tettek, sem az elhunyt gróf államférfi érdemei által nem okadatolt s ez egyelet ezenel nyilatkoztatja, hogy ily emlék fölállításása nemzeti emlékeket elkertülhetetlenül lealacsonyítja.” E határozat átiratát megküldték a miniszterelnöknek.

— **Az orosz cárnéről** s az orosz cári család helyzetéről általában temérdek kedvezőtlen hír volt ujabbban forgalomban. Egyik bécsi lap szentpétervári levelezője most mindezt cáfolja. A cárné egészen jól érzi magát, s a kivégzések s a folytonos izgatottság következtében nem szült ideitlen, mint a lapok írták. Elénken részt vesz a közügyekben, jelentéseket fogad, s intenzi a védnöksége alatt álló egyletek és intézetek ügyeit. Az udvar sincs a gascinai palotában annyira elzárkózva a külső világtól, sőt a félhivatalos levelező annyira megy jóakaratu helyreigazításában, hogy a gascinai utcákon talált szocialistákus iratok eredetét is ugy adja elő, hogy 10—12 éves gyermekek „szocialistadit” játszottak, s gyerekes dolgokkal teleírkált papirosokat száltak el az utcán. (?)

— **Légre röptült ha-ő.** Londonból érkezett táviratok a következőket jelentik: A tengerészeti hivatal Monte-Videoból ápr. 26-diki kelettel, távslügőnyt kapott, mely jeleníti, hogy a „Doterel” angol hadihajó a Magelaensi tengerszorosban a légbe röptült; a parancsnok és 10 személy menekült. — A légbe röptetett „Doterel” hadi hajó az évelőjén távozott Chathamból, hogy a csendes tengeren állomásozó hajórajhoz csatlakozzék. A halottak számát 140-re becsülik. Sejtjük, hogy a puskaporkamara felrobbanása okozta a katasztrófát.

— **Királykoronázás Bukarestben.** Az oláh hivatalos lap közli a királykoronázás programját, mely május 22-én kezdődik és három nap tart. Minden tisztület, hadság és csapattest részt vesz benne; a diplomáciai kar meghívott, s minden kerület számos tagu küldött.

döttséget küld. A koronát, miután a két metropolita megseztelti, az országgyűlés két házának elnökei nyújtják át. A koronázási okmányt a két metropolita, a két ház elnökei, a miniszterek, a legfőbb törvényszékek elnökei, végül a király és királyné írják alá, mire a koronázási menet, a metropolitána templomtól a királyi palotához vonul, hol a hódolás történik. Másnap lesz a dobrudsa lakók küldöttségeinek, a tanulóknak és a külföldi telep tagjainak felvonulása. Harmadnap az ünnep díszszemlével ér véget.

A „KELET” magantáviratai.

(Magyar távirati iroda.)

Salzburg, május 5. Rudolf trónörökös délután 4 óra előtt megjelent a pályaudvarban. Egy fél óra múlva a belga himnus hangjai mellett berohogott a vonat a belga királyi párral, Stefania hercegnővel, kit a trónörökös megcsókolt. A királynénak kezét csókolva, üdvözölte a belga királyt. A belga királylyal eljött Frére Orbán külügyér is. A város pompásan van feldíszítve; 6 órákor díszbeid, s azután a küldöttségek fogadása. Estére az idő kitisztult, s rendkívül fényes világítás, valóságos tűztengerben uszott a város. A fáklýásmenet igen fényes volt. A város összes dalárdái énekeltek. A hegyek ormain örömtúzeket gyújtottak. A trónörökös éjjel Bécsbe visszatért.

Bécs, május 6. A képviselőház közgazdasági bizottsága folytatta a vitát a magyar áruforgalmi statisztikáról. Rieger nem szerződéssértést, csak forgalmi megterhelést lát, s azt indítványozza, egyezzenék a kormány a magyar kormánylyal a könnyítés iránt. Halvich vámnak tartja, számolnunk kell kelet felé 10 év múlva a vámterület megszorításával, nyugatra kell terjeszkedni. Rieger indítványa elfogadtatott.

Páris, május 6. Toulonba új csapatok mentek. Tunisban a bej újabbban tiltakozik a megszállás ellen.

London, május 6. Franciaország következő feltételt szabja a bejnek: Biztosítás a francia érdekeket bántó csel-szövény ellen, az ellenséges tunisi miniszterek elbocsátása, rendes bírák kinevezése, pénzügyek rendezése, a francziák hosszabb ideig helyőrséget hagynak némely városban.

Pétervár, május 6. A csár 11-kén megtartja a szokásos májusi katonai szemlét.

Páris, máj. 6. Intransigensek meetingje, mely Helfmann Jesse kivégzése ellen tiltakozni szándékozott, betiltatott. Francia hadoszlopok közlebből krumirok fősposítóját megtámadják.

Miláno, máj. 6. Királyi pár nemzeti kiállítás megnyitotta.

London, május 6. Marcourt kijelenti, hogy a socialisták Bécsben elfogatása nincs kapcsolatban most elfogatásával. Titkos társulatok gyilkos összeesküvése jelentékeny büntet, s mint ilyet kellene minősíteni és büntetni. Angol rendőrség idegen uralkodók vagy magánosak életére törő merőnyletet megfiasítani törekszik, s hasonlót vár mindentűn. Pétervárt állítólag jövőbeli eshetőleges kivégzések nem történnék nyilvánosan.

Bécs, máj. 6. Nagyszerű előkészületek a fogadásra. Király és trónörökös vonatérkezését nyugati vasut nagy csarnokában várják. Nyugati pályaudvar rendkívül fényvel díszítve.

Cetinye, máj. 6. Gusinje Ali bey meghódolt Dervis pasának.

Tunis, máj. 6. Krumirok végellenállásra készülnek.

Bécs, május 5. A „Pol. Corr.” belgrádi értesülése szerint, a szerb minisztertanács egyhangulag elfogadta a kereskedelmi szerződést. Stefanovics Kostát Bécsbe várják a szerződés aláírására. A szerződés szentesítése valószínűleg a megvezető ünnepélyességek előtt fog megtörténni. A szerződést Haymerle báró külügyér, a a függőleket Kállay fogja aláírni. Szerbia részéről a tárgyalásokkal megbízott biztosok fogják aláírni.

Lemberg, május 5. A trónörökös esküvéje alkalmából galicia kertletei és községeiben mindenütt pénzádományokat gyűjtene jótékony célokra.

Varsó, május 5. A „Pol. Corr.” jelenti, hogy az orosz kormány elrendelte a lengyel nyelven szerkesztett sürgőnyök felvételét és továbbítását. Az orosz oktatástügyi ministeriumban az elemi oktatástgy reformját tervezik, mely szerint az elemi iskolák száma gyarapíttatik és híhetőleg e reformok Lengyelországra is kiterjednek.

KÖZGAZDASÁG.

Az Assicurazioni Generali 49-ik évi mérlege lapunk má hirdetési rovatában található. Eszerint 1880. évben a díjbevétel 10.595.506 frt 76 krra rugott készpénzben, a tükár-osztály díjtörvény tárczája 1.606.933 frt

61 krczal emelkedett s most 13.676.187 frt 60 kr. Az 1880-ik évben e biztosító társulat 8.004.562 frt 73 krt fizetett ki a károkért, ebből Magyarországra 1.785.209 frt 36 kr. esik. A társulat által kezelt tőkék jövedelme a múlt évhez képest 128.451 frt 98 krral emelkedett 994.042 forint 92 krra, az értékpapírok árfolyamának hullámzása miatt alkotott tartalék emelkedett 211.187 frt 71 krral 500.046 frt 3 krra. A múlt évben kibocsátott 1000 drb uj kötvény által a társulat alapitőkéje 1.050.000 frtál emelkedett, az ezen részvényekre befizetett agió 1.009.340 frt egészen a tartalékalap javára iratott. Az élet-biztosító osztály tárcája 62.109.045 frt 67 kr. tőke és 166.724 frt 45 kr. rente, ez osztály tartalékalapja 15.449.019 frt 78 kr. A társulat a 315 frtál befizetett részvényekre ez évben 180 frank osztalékot ad aranyban. Az igazgatótanácsba ez évben beválasztották Hegedűs Sándort is.

—
Megtagyott fák mentése. A megtagyott fákat, melyek kérge most nem keményedett meg, gyakran az által lehet megmenteni, hogy a kérget tavaszzal lehámozzuk, a törzs pedig nedves mohval bekötöttük, mi által a faháncsa a kiszáradástól megóvatik. Ha a fa gyökerei egészségesek, ez eljárás által még gyakran megmenthető, csakhogy ágait erősen vissza kell metszennünk és a gyökereket folyékony trágyaszorrel kell megöntöznünk.

—
A hangyák használhatóságára a „Gyakorl. Mezőgazda” a következő adatot közli: Egy francia kertész rájött, hogy a hangyákak igen előnyösen fel lehet használni a hernyók pusztítására. Kertjében ugyanis néhány óriási nagyságu tölgyfa volt, s ezekről a hernyókat leszedni nem bírván, azok rendszeren ott annyira elszaporodtak, hogy az egész kertet ellepték s a gyümölcsfákat is mind lekopasztották. Egy jó ötlete támadt tehát, kosárba szedett egy óriás hangyabolyt, hangyástól földestől együtt, s e kosarat felkötötte a fára, melynek derekát erőse illatu szorrel kente meg, melytől a hangyák nagyon irtóznak. A kosárból csakhamar kiözlőnltek a hangyák s igyekeztek a földre, de a fa derékánál lévő bekent vonalnál mind megállottak s csakhamar visszatértek a feteje felé, s innen szétszédelték a mellékágakra s onnan a levelekre. Itt aztán egyéb élelem hiányából nekiestek a hernyóknak s azokat rövid időn bájbaik és tojásaikkal együtt mind felemészítették. Így sikerült a nevezett kertésznek a különben kártékony hangyákat hasznos foglalatosságra szorítani s a hernyókat egész kertjéből gyökeresen kiirtani.

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzékei

1881. év május hó 5.

Ára 100 kilogramn Budapest.

Buza: Bácsági — frt. kr. Tiszavidék 13. frt. 37 kr. 13 frt 70 kr. Pestvidéki 12 frt 85 kr. 13 frt — kr. Fehérmegyei 13 frt 15 kr. 13 frt 50 kr. Bácskai — frt. — kr.

Magyar rozs 10 frt. 40 kr. 10 frt 70 kr. Takarmány 6 frt. 70 kr. 7 frt — kr.

Árpa: 7 frt 55 kr. 9 frt 75 kr. Maláta 7 frt 55 kr. 9 frt 75 kr.

Magyar zab: 6 frt 35 kr. 6 frt 65 kr. Bácsági — frt. — kr.

Tengeri: 5 frt 80 kr. 5 frt 90 kr. másnewt 5 frt 75 kr. 5 frt 80 kr.

Repeze: káposzta, bácsági — frt — kr. — frt — kr. — frt — kr.

Magyar kőles: 5 frt 75 kr. 6 frt 10 kr.

Szokvány: buza tavaszra szállítandó 11 frt 90 kr. 12 frt — kr. Buza szept.—októberre szállítandó 10 frt 65 kr. 10 frt 70 kr. rozs tavaszra szállítandó — frt — kr. — frt — kr. Tengeri májusra—júniusra 6 frt kr. 6 frt 02 kr. Repeze káposzta aug.—szeptemberre szállítandó — frt — kr. — frt — kr. bácsági július—águsztusra szállítandó — frt — kr. — frt — kr.

Szesz (nyers) 100 liter százalékként 30 frt 1/2 kr 31 1/4 frt.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTTER. *)

Okleveles fogorvos

Dr. B. Máté Dénes

orvostudor plombeur és műfogmester.

M. Váshhelyre megérkezett és fogászati műterme a Transilvânia szálló 2 és 3 számú szobájában van megnyitva, a hol fogorvisi működése **e hó 15-ig** tart. M. Váshhelyi Szász-Régent, Beszterczét és Deést fogja meglátogatni.

Több bel- és külföldi orvosi tekintélyek által kiittűnek talált Mentha fogpora Kolozsvárrt kapható. Dr. Hintz gyógyszerésznél, Csapó, Dietrich, ifj. Csiky, Demeter és Szongott ker. uraknál. M. Váshhelyt Bernády Dániel gyógyszerésznél.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi felelősséget sem vállal. Szerk.

Szám 1285—1881.
alisy.

Hirdetmény.

Kápolnás-Oláhfalu község tulajdonát képező „Homoród” fűrdő folyó évi május 20-án d. e. 10 órakor k: Oláhfalu község házánál nyilvános árverezésen haszonbérbe fog adni 1881 május 25-től 1881 december 31-ig terjedő időre. Az árverezés 1470 forint, o. é kikiáltási áron kezdődik, az árverezés szóval, vagy zárt írásbeli ajánlattal történhetik köteles azonban az ajánlattevő a kikiáltási ár 10% bánatpénzt készpénzbe az árverező biztos kezéhez előre letenni, vagy írásban kijelenteni, hogy az árverezési feltételeket ösméri és azokat kötelezőleg elfogadja, olyan szóbeli vagy írásbeli ajánlat, mely azt tartalmazza, hogy minden más ajánlatnál egy bizonyos százalékkal többet ad érvénytelen. Az árverezési feltételek további részletei az Udvarhely járási szolgabírói hivatalnál hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Sz. Udvarhelyt 1881. ápril 29-én

Dr. Török Albert,
alispán.

(246) 3—3

Sz. 2837—1881.
urb.

Hirdetmény.

Alolirt kir. törvényszék mint urbéri bíróság által ezennel közlirre tétetik, hogy Ohába helysége határán fekvő közös legelő elkülönítése tárgyában a képviselet rendezése s a további érdemleges tárgyalásra 1881, június 10-dik reggeli 9 órája tiltetvén ki a helyszínére Ohába helységébe, ahhoz az összes érdekeltnek jelen hirdetmény által is megidézettnek.

A gyulafehérvári kir. törvényszék urbéri bíróságának 1881. évi ápril hó 25-én tartott tanács üléséből.

A kir. törvényszék elnöke:

Klestinszky
jegyző.

Joksmann Nándor.
(249) 2—3

BAK LAJOS

műasztalos
KOLOZSVÁRTT

gépekkel berendezett gyárában mindeneműt

BUTOROKAT,

BOLTI és TEMPLOMI

berendezéseket,

építési asztalos munkákat

készít, s az építések alkalmából ajánlja gözzel kiszáritott nagy mennyiségben

készletben levő

KOCCZKAPADLÓIT.

Amerikai tölgy parquette egy □ öl 7 frt.

Koczkás parquette egy □ öl 12 frt.

Ugyan ő nála kaphatók kiszáritott tölgy, bükk, juhar, hárs, dió, kőris s másnemű fák jutányos árban.

Megrendeléseket vidékre is a legnagyobb pontossággal teljesít. (240) 3—100

K.-Monostori PALACZK-SER.

Vidékre megrendelhető

a k.-monostori serháznál.

1 láda (25 üveg) ára 6 frt 50 kr.

a kolozsvári vasúti állomáshoz szállítva.

Az üress üvegek 8 krjával, a jókarban levő láda 50 krba visszavevődik.

Bérmentve vizsaküldve.

(231)

6—10

Cs. kir. szabadalm. általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) Triestben.

Negyvenkilenczedik számadás az 1880-ik évr.

1. Tűzbiztosítási ágazat.				a) Tűkék utáni jüvedelem.			
Biztosítók-átvitel az 1879. dec. 31-én folyó biztosítások után	forint	kr	forint	Levonva: Kamat-átvitel az elő-biztosítás felosztandó nyerevénye után	forint	kr	forint
1880-ban kötött biztosítások után befolyt díjak a vissztörlesztés levonásával	2940550	75	1540034	„ a) a tőke-össztelők után	19552	87	994042
Haszonul a korábbi években kötött biztosításokból	2877243	43		„ b) a hivatalnokok nyugdíj pénztára után	7850	06	
Levonva: a vissztörlesztett és hátralévő díjakat	2871407	5		„ c) a hivatalnokok eljárási pénztára után	7734	80	
Az év folyán bevétel	2373581	68		„ d) a hivatalnokok eljárási pénztára után	1151	18	
Visszbiztosítási díjak	5314132	40		1) halálesetre	354690	67	
Levonva: az 1880. dec. 31-én folyó biztosítások díjtartalékát	1809775	07		2) megrési esetre és elhalasztott életjáradékokra	235725	16	681901
Marad	3564356	73		3) feltétlen életjáradékokra	55097	16	519141
Kártérítések az év folyán a visszbiztosított részének levonásával	2057080	87		Maradvány			
Az év tiszta díjösszege	422901	27					
Az 1880. dec. 31-én függő károk tartaléka, a visszbizt. részének lev.	2479997	14					
Levonva: az 1879. dec. 31-én még folyóvá tett kártartalékok	325168	71					
Levonva: az 1879. dec. 31-én még folyóvá tett kártartalékok	2151818	43					
Provisió, adó és költség	1004929	28	3156747				
Nyereség	313722	31	313722				
2. Tengert- és szállítvány-biztosítási ágazat.				b) Nyereség- és veszteség-számla.			
Biztosítók-átvitel az 1879. dec. 31-én folyó biztosítások után	forint	kr	forint	Nyereség-számla-átvitel 1879-1880	forint	kr	forint
1880-ban kötött biztosítások után befolyt díjak a vissztörlesztés levonásával	635643	25	62124	Nyereség a tőke-össztelők alagaztából	1227	80	
Levonva: az 1880. dec. 31-én folyó biztosítások díjtartalékát	587374	29		„ a) a tőke-össztelők alagaztából	813723	31	
Marad	2886898	98		„ b) a tőke-össztelők alagaztából	51290	24	
Az év tiszta díjösszege	57127	60		Nyereség-számla a tőke-össztelők alagaztából	51291	18	
Levonva: az év folyán befolyt kártérítéseket a visszbizt. részének levonásával	212512	29		„ a) a tőke-össztelők alagaztából	44295	85	
Az 1880. dec. 31-én függő károk tartaléka, a visszbizt. részének lev.	107390	74		„ b) a tőke-össztelők alagaztából	132540	21	
Levonva: az 1879. dec. 31-én még folyóvá tett kártartalékok	319412	56		Veszteség a b. haték tartan költségéből	12764	11	
Levonva: az 1879. dec. 31-én még folyóvá tett kártartalékok	170163	91		Kétségek levonása a tőke-össztelők alagaztából	800	01	
Provisió, adó és költség	71291	74		Veszteség a tőke-össztelők alagaztából	413801	92	
Nyereség	241445	05		Tartalék az any yban fizetett osztalék számára	20000	—	
	51590	91		Nyereség			
	41861	22		Levonva: A rész részvényeinek járó 29.40 rend. oszt. 5000 rész. után			
3. Jégjár-biztosítási ágazat.				Ebből leosztva az alapszabályok szerint:			
Biztosítók-átvitel az 1879. dec. 31-én folyó biztosítások után	forint	kr	forint	a) a nyerevény-tartalék 10 százaléka	forint	kr	forint
1880-ban kötött biztosítások után befolyt díjak a vissztörlesztés levonásával	3007061	87		„ b) a nyerevény-tartalék 10 százaléka	22238	frt 26 kr	
Levonva: a visszbiztosítási díjakat	491847	74		Kétségek az 1879-1880 évi járadék után	1223	frt 80 kr	
Az év folyán befolyt kártérítések a visszbizt. részének levonásával	1729290	30		nyerevény. 24. számadás 182016 frt 24 kr.	193770	frt 01 kr	
Tartalék az 1880. dec. 31-én leosztásban lévő károknak	920	16			11855	82	
Levonva: az 1879-1880 kártartalékok	1749210	46			53099	82	45955
Levonva: az 1879-1880 kártartalékok	162726	74					
Főösszeg a vissztörlesztés részéről 3.630.056 frt 50 kr. tőke és	319781	55					
3429 frt 13 kr. évi járadék után	59277	76					
Visszbiztosítási díjak 1.708.350 frt 12 kr. visszbiztosított összegre							
1881-re átvándorított díjakat 30.088.089.44 biztosított tőke és 57.152.97							
járadék után 622 bárcára	9.494.312 frt 91 kr						
Levonva: a visszbiztosított részét	308.944 frt 10 kr.						
A biztosítók nyerevénye az 1879-ki mérleg szerint	9284308	81					
Főösszeg	60630	56	1084137				
			458021				
VAGYON.				TARTOZÁS.			
1. A részvényesek biztosított adósságei	forint	kr	forint	1. Alapítók	forint	kr	forint
a) Általános vagyon:			3675000	2. Az A. részvényesek nyerevény-tartaléka	930228	70	5250000
„ a) Általános vagyon:	4230913	63		Ugyanaz a B. részvényesek	98820	87	
„ b) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes	3096106	42	7426385	3. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára	500046	03	2418478
„ c) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				Rendelkezésre álló rendkívüli nyerevény-tartalék			831370
„ d) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				4. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ e) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				5. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ f) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				6. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ g) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				7. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ h) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				8. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ i) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				9. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ j) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				10. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ k) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				11. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ l) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				12. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ m) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				13. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ n) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				14. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ o) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				15. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ p) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				16. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ q) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				17. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ r) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				18. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ s) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				19. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ t) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				20. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ u) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				21. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ v) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				22. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ w) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				23. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ x) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				24. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ y) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				25. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ z) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				26. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ aa) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				27. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ ab) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				28. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ ac) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				29. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ ad) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				30. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ ae) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				31. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ af) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				32. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ ag) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				33. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ ah) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				34. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ ai) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				35. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ aj) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				36. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ ak) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				37. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ al) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				38. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ am) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				39. Tartalék az any yban fizetett osztalék számára			
„ an) Mezőgazdasági birtokok } tehermentes				40. Tart			